

Rapport

Rapport

Rapport over de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst.

Datum: 11 september 2013

Rapportnummer 2013/117

Klacht

Verzoeker klaagt er over dat de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD):

- zijn financiële verplichtingen jegens hem niet is nagekomen;
- de intentie heeft gehad om hem te vermoorden;
- in samenwerking met de Dienst Werk en Inkomen ervoor heeft gezorgd dat hij meer dan zes maanden ten onrechte geen uitkering heeft ontvangen en de juridische ondersteuning die hij hierbij nodig had, heeft tegengewerkt.

Bevindingen en beoordeling

Bevindingen

1. Verzoeker diende bij brief van 21 april 2012 een klacht in bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Hij klaagde in zijn brief over de handelwijze van (medewerkers van) de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD). Volgens verzoeker heeft hij een aantal jaren samengewerkt met de AIVD. Na het beëindigen van deze samenwerking was de AIVD de aan verzoeker gedane (financiële) belofte niet nagekomen. Ook zegt hij aanwijzingen te hebben dat de AIVD hem zou hebben willen vermoorden. Verder zou de AIVD er voor hebben gezorgd dat verzoeker ten onrechte zes maanden geen uitkering van de Dienst Werk en Inkomen heeft ontvangen. De advocaten die verzoeker vervolgens heeft ingeschakeld, zijn volgens verzoeker door de AIVD onder druk gezet en hebben verzoeker daarom niet willen of kunnen vertegenwoordigen.

2. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties deelde verzoeker bij brief van 12 juli 2012 het volgende mee:

"...de Klacht

Overeenkomstig het advies van de commissie (de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten; Nationale ombudsman) vat ik uw klacht als volgt samen.

Onderdeel 1

U heeft gedurende 17 jaar samengewerkt met de AIVD. U heeft hierbij betrouwbare informatie afgeleverd die door de AIVD ten zeerste is gewaardeerd. Voor uw werkzaamheden zou u een maandelijkse toelage ontvangen van fl. 3000,- (circa € 1360) waarvan de helft maandelijks zou worden uitgekeerd. De andere helft zou worden gespaard en bewaard voor uw afscheid bij de AIVD. (...) U stelt dat de AIVD zijn (financiële) verplichtingen niet is nagekomen.

Onderdeel 2

U stelt in uw klaagschrift dat de AIVD de intentie heeft u te vermoorden. U bent hiervan op de hoogte geraakt doordat een arts u heeft gewaarschuwd u niet te laten opereren omdat u anders niet meer wakker zou worden en doordat de AIVD vragen stelde op grond waarvan u concludeerde dat de AIVD onderzocht of u onopvallend uit de weg geruimd kon worden. Drie kennissen van u hebben u eveneens gewaarschuwd Nederland te verlaten omdat u in gevaar zou zijn.

Onderdeel 3

U stelt in uw klaagschrift dat de AIVD in samenwerking met de Dienst Werk en Inkomen ervoor heeft gezorgd dat u meer dan zes maanden ten onrechte geen uitkering heeft ontvangen. De AIVD heeft de juridische ondersteuning die u daarbij nodig had gefrustreerd door alle advocaten in Nederland angst aan te jagen. (...)

Beoordeling door de Commissie

De commissie adviseert de onderdelen 1 en 3 van de klacht ongegrond te verklaren. Ten aanzien van onderdeel 2 adviseert de commissie de klacht kennelijk ongegrond te verklaren.

De bevindingen op grond waarvan de commissie tot deze conclusies komt zijn gerubriceerd als staatsgeheim en kan ik u op grond van de bepalingen van de Wiv 2002 niet meedelen. Staatsgeheime informatie van de AIVD heeft betrekking op de bronnen, de werkwijze of het actueel kennisniveau van de dienst. De AIVD moet zijn bronnen, zijn werkwijze en zijn actuele kennisniveau geheim kunnen houden. Het betreft hier kritische ondergrenzen. Worden deze overschreden dan gaat dit ten koste van het goed functioneren van de AIVD en daarmee ten koste van de nationale veiligheid, ter bescherming waarvan de AIVD in het leven is geroepen. Uw klacht heeft betrekking op eventuele brongegevens als ook werkwijze van de AIVD. Ik kan dan ook niet nader ingaan op uw bewering dat u gedurende 17 jaar als agent voor de BVD/AIVD werkzaam bent geweest.

Ik wil u wel in de gelegenheid stellen het advies en het rapport van bevindingen van de commissie in te zien op het kantoor van de AIVD. (...)

Zienswijze

Gelet op de bevindingen van de commissie en in overeenstemming met haar advies verklaar ik de onderdelen 1 en 3 ongegrond en verklaar ik de klacht op onderdeel 2 kennelijk ongegrond..."

3. Verzoeker kon zich met de reactie van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op zijn klacht niet verenigen en wendde zich tot de Nationale ombudsman. In zijn mondelinge toelichting op 12 april 2013 handhaafde verzoeker zijn klacht dat de AIVD aan hem financiële toezeggingen had gedaan. Deze financiële toezeggingen zijn na het verbreken van de samenwerking met de AIVD door de AIVD niet nagekomen, aldus verzoeker.

Verzoeker had voorts van iemand anders die voor de AIVD werkte gehoord dat verzoeker in gevaar verkeerde en dat de AIVD hem wilde vermoorden. Zijn contactpersoon bij de AIVD had dit niet ontkend, aldus verzoeker. Ook had volgens verzoeker zijn huisarts hem geadviseerd zich niet te laten opereren, omdat hij deze operatie nier zou overleven.

Voorts was het volgens verzoeker aan de AIVD te wijten dat hij zes maanden lang geen bijstand had ontvangen en had de AIVD er voor gezorgd dat zijn advocaat hem vervolgens niet meer wilde helpen.

4. Tijdens een gesprek op 20 juni 2013 tussen de substituut-ombudsman en medewerkers van de AIVD maakte de substituut-ombudsman gebruik van de hem geboden gelegenheid om de door de minister in zijn brief van 12 juli 2012 aan verzoeker verstrekte informatie te verifiëren.

Beoordeling

I. Ten aanzien van het niet nakomen van de financiële verplichtingen

1. Verzoeker stelt dat hij een aantal jaren heeft samengewerkt met de AIVD en waarvoor hem door de AIVD financiële toezeggingen zijn gedaan. Verzoeker klaagt er over dat de AIVD deze financiële toezeggingen niet is nagekomen.

2. Ten aanzien van de door de AIVD naar aanleiding van dit klachtonderdeel aan de Nationale ombudsman verstrekte informatie, deed de minister een beroep op geheimhouding.

3. Op basis van de aan de Nationale ombudsman verstrekte – en door de substituut-ombudsman geverifieerde – informatie moet worden geoordeeld dat niet is gebleken dat de AIVD aan verzoeker gedane financiële toezeggingen niet is nagekomen.

De klacht is op dit onderdeel niet gegrond.

II. Ten aanzien van de intentie verzoeker te vermoorden

1. Verzoeker klaagt er verder over dat de AIVD de intentie heeft gehad om hem te vermoorden. Hij zou dit hebben gehoord van iemand die voor de AIVD zou werken. Ook zou de huisarts van verzoeker hebben gezegd dat verzoeker zich niet moest laten opereren omdat hij de operatie niet zou overleven.

2. Ook wat betreft dit klachtonderdeel heeft de minister een beroep gedaan op geheimhouding.

3. Op basis van de aan de Nationale ombudsman verstrekte – en door de substituut-ombudsman geverifieerde – informatie moet worden geoordeeld dat geen enkele aanwijzing is gevonden dat de AIVD de intentie heeft gehad verzoeker te vermoorden. De Nationale ombudsman acht het overigens volstrekt onaannemelijk dat het vermoorden van mensen tot de werkwijze van de AIVD behoort.

Dit onderdeel van de klacht mist dan ook feitelijke grondslag.

III. Ten aanzien van de uitkering

1. Voorts klaagt verzoeker er over dat de AIVD in samenwerking met de Dienst Werk en Inkomen ervoor heeft gezorgd dat hij meer dan zes maanden ten onrechte geen uitkering heeft ontvangen en de juridische ondersteuning die hij hierbij nodig had, heeft tegengewerkt.

2. Voor wat betreft dit klachtonderdeel heeft de minister eveneens een beroep gedaan op geheimhouding.

3. Op basis van de aan de Nationale ombudsman verstrekte – en door de substituut-ombudsman geverifieerde – informatie moet worden geoordeeld dat geen enkele aanwijzing is gevonden dat het in de klacht van verzoeker gestelde heeft plaatsgevonden.

Ook dit onderdeel van de klacht mist feitelijke grondslag.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst is niet gegrond.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Onderzoek

1. Algemeen

In het geval van een onderzoek naar aanleiding van een klacht over de AIVD kunnen onderzoek en rapportage doorgaans niet met eenzelfde openheid plaatsvinden als in andere zaken gebruikelijk is.

Ingevolge artikel 9:31, vierde lid van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het verstrekken van de door de Nationale ombudsman gevraagde inlichtingen of stukken weigeren of de ombudsman mededelen dat uitsluitend hij van die gegevens mag kennisnemen, indien daarvoor gewichtige redenen zijn. Gewichtige redenen kunnen zijn strijd met een wettelijke geheimhoudingsplicht of met het belang van de Staat. Op grond van artikel 83, vierde lid, van de Wet op de Inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 (WIV 2002) dient de Nationale ombudsman zich bij zo'n beslissing van de minister neer te leggen.

Indien de Nationale ombudsman een onderzoek instelt naar aanleiding van een klacht over de AIVD, stelt hij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, en eventueel een of meer ambtenaren in de gelegenheid om op de klacht te reageren. De Nationale ombudsman maakt daarbij gebruik van de in de Awb gegeven onderzoeksbevoegdheden. In voorkomende gevallen verstaat de substituut-ombudsman zich persoonlijk met medewerkers van de AIVD of neemt hij persoonlijk kennis van relevante gegevens (artikel 83, vijfde lid, WIV 2002). Langs deze weg wordt informatie verkregen die de Nationale ombudsman nodig heeft voor zijn onderzoek.

2. Het onderhavige onderzoek

Op 10 september 2012 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer X te Y, met een klacht over een gedraging van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de

stukken die op de klacht betrekking hebben. De minister beriep zich op vertrouwelijkheid van de door hem verstrekte informatie. De substituut-ombudsman verstond zich persoonlijk met medewerkers van de AIVD en hem werd inzage in de stukken verleend teneinde door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verstrekte informatie bij deze dienst te verifiëren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. De door verzoeker aan de Nationale ombudsman verstrekte informatie
2. De door de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties aan de substituut-ombudsman verstrekte informatie